

Concurs de acordare a unui grant pentru realizarea investigațiilor jurnalistice cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale în Republica Moldova

Ref: 2 din 14.03.2017

CONTEXTUL CONCURSULUI DE GRANT

Asociația Promo-LEX lansează un concurs de grant pentru susținerea unui proiect care are drept scop realizarea investigațiilor jurnalistice cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale în Republica Moldova în anul 2016.

Concursul de Grant este lansat în cadrul Programului Democrație, Transparență și Responsabilitate, implementat de Asociația Promo-LEX în perioada 26 iulie 2016 – 25 iulie 2019 și susținut financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Obiectivul general al Programului este de a spori credibilitatea proceselor electorale prin intermediul monitorizării alegerilor și promovării unui mediu favorabil pentru competiția politică.

CONTEXT TEMATIC

La 9 aprilie 2015, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat o serie de modificări la [Legea nr. 294 privind partidele politice](#), [Codul Electoral](#), [Codul Penal](#) și [Contravențional](#), conform cărora sistemul de finanțare a partidelor politice a fost modificat. Astfel, s-a trecut de la finanțarea exclusiv

privată la una mixtă, în care finanțarea privată este completată cu fonduri din bugetul de stat. Prin urmare, dispozițiile care reglementează alocările din bugetul de stat au fost aplicate partidelor eligibile pentru prima dată la 1 ianuarie 2016.

Odată cu finanțarea partidelor politice din surse bugetare, Legea nr. 294 impune și o serie de cerințe privind gestionarea și transparența finanțării. Mandatul de recepționare a rapoartelor financiare anuale ale partidelor a fost transferat de la Ministerul Justiției la Comisia Electorală Centrală (CEC). Astfel, CEC a fost investită cu atribuții de supraveghere a finanțării partidelor politice.

Conform noilor prevederi, legislația presupune un sistem de evidență și control care să protejeze arena politică a Republicii Moldova de finanțarea ilegală, dependența partidelor de un număr limitat de donatori sau efectuarea supra-cheltuielilor. Sistemul de evidență și control este facilitat prin introducerea unor limite exagerat de mari privind donațiile primite (200 salarii medii pe economie din partea unei persoane fizice și 400 salarii medii pe economie din partea unei persoane juridice) sau limitarea sumei totale a veniturilor pe care un partid o poate obține pe parcursul unui an (până la 0,3% din veniturile Bugetului de stat pe anul respectiv).

Conform legislației în vigoare privind finanțarea partidelor politice, pot fi aplicate sancțiuni pentru următoarele neconformități care cad sub incidența Codului Contravențional (art. 48¹):

- neprezentarea rapoartelor financiare anuale ale partidelor politice, cât și cele a finanțării campaniilor electorale către CEC, în termenul și formatul stabilit, inclusiv prezentarea unor date incomplete în raport;
- încălcarea modului de evidență și utilizare a

patrimoniului partidelor politice și a mijloacelor din fondul electoral, inclusiv neprezentarea datelor de identificare a donatorilor;

- utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral, dacă aceasta nu constituie infracțiune;
- utilizarea ilicită de resurse administrative (bunuri publice), inclusiv favorizarea sau consimțirea la utilizarea ilegală a resurselor administrative (bunurilor publice), în campaniile electorale, dacă aceasta nu constituie infracțiune.

În cazul în care gravitatea încălcării este calificată drept infracțiune, pot fi aplicate sancțiuni care cad sub incidența Codului Penal (art. 181²):

- falsificarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice și/sau a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale în intenția de a substitui sau a ascunde identitatea donatorilor, volumul mijloacelor acumulate ori destinația sau volumul mijloacelor utilizate;
- utilizarea de resurse administrative (bunuri publice), inclusiv favorizarea sau consimțirea la utilizarea ilegală a resurselor administrative (bunurilor publice) în campaniile electorale, dacă au fost cauzate daune în proporții mari;
- extorcarea sau obținerea prin extorcare a donațiilor pentru partidele politice și/sau pentru fondurile electorale;
- utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari;
- acceptarea cu bună știință a finanțării partidului politic sau a concurentului electoral din partea unui

grup criminal organizat sau a unei organizații (asociații) criminale.

Potrivit Grupului de State împotriva Corupției (GRECO), Republica Moldova dispune de un cadru juridic care vizează asigurarea transparenței finanțării partidelor politice, concurențelor electorale și ale entităților legate de un partid politic, ceea ce este în conformitate cu articolele pertinente din Recomandarea Rec (2003) 4 a Comitetului de Miniștri către statele membre ale Consiliului Europei privind normele comune împotriva corupției în finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Majoritatea lacunelor menționate în Raportul de Evaluare GRECO[1], pur tehnic, au fost lichidate în mod corespunzător; urmează a fi adoptat un proiect de lege special cu privire la prelungirea termenului de prescripție aplicat contravențiilor. Simultan, GRECO reiterează apelul său adresat autorităților din Republica Moldova, formulate în Raportul de Evaluare, de a asigura aplicarea concretă a reglementărilor, printre altele, de a dota mecanismul de supraveghere, care este concentrat în cadrul CEC, cu resursele necesare pentru efectuarea unui control substanțial și proactiv a finanțării campaniilor electorale și a partidelor politice în general.

În 2016, Asociația Promo-LEX a realizat Studiul „[Strategii, practici și instrumente de finanțare a partidelor politice în Republica Moldova](#)”. Studiul relevă trei tipuri de probleme, care necesită o atenție suplimentară din partea legislativului, actorilor electorali și a societății civile.

În primul rând, în majoritatea cazurilor, reglementările interne și structura partidelor politice nu corespund cerințelor legale. Această situație este caracteristică în mare măsură partidelor cu resurse financiare și umane limitate, fiind atribuită totodată slabei conștientizări sau înțelegerii eronate a prevederilor legale. Astfel, există necesitatea de capacitate a partidelor în gestionarea resurselor financiare, dar și sensibilizarea acestora cu

privire la noile reglementări legale.

În al doilea rând, sistemul de evidență și control reglementat de noul cadru legal nu rezolvă problema limitelor donațiilor care sunt stabilite la niveluri foarte ridicate, acestea servind cu greu scopului lor. Prin urmare, deși mecanismul de verificări reciproce și păstrare a echilibrului este bine conceput, acesta trebuie consolidat prin stabilirea unor limite mult mai mici pentru donații și, în general, pentru veniturile partidelor.

În al treilea rând, deși există o serie de prevederi care vizează transparența și controlul finanțării partidelor politice, acestea manifestă reticență față de divulgarea datelor cu privire la evidența financiară. De asemenea, până în 2015, raportarea financiară anuală a partidelor politice era neregulată. Din numărul total de partide politice înregistrate, doar 10 au prezentat rapoartele financiare în 2013 și doar 18 în 2014. În același timp, sancțiunile prevăzute pentru nerespectarea obligațiilor de divulgare nu au fost destul de aspre și nu puteau servi drept un factor de descurajare eficient și proporțional ilegalității.

În contextul celor expuse mai sus, Asociația Promo-LEX va oferi un grant pentru susținerea unui proiect care are drept scop realizarea investigațiilor jurnalistice cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale în Republica Moldova în anul 2016.

Obiectivul general al investigațiilor jurnalistice: să investigheze cazuri și probleme specifice și să identifice scheme frauduloase legate de finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale în Republica Moldova.

Investigațiile se vor axa pe următoarele subiecte:

- Proveniența donațiilor;
- Destinația cheltuielilor partidelor politice;
- Sursele de venit ale donatorilor primari;

- Înregistrarea și evidența donațiilor;
- Utilizarea resurselor administrative;
- Transferul de imagine și implicarea organizațiilor necomerciale în promovarea imaginii partidelor politice/concurenților electorali;
- Alte aspecte relevante, la propunerea organizațiilor aplicante.

CRITERII DE ELIGIBILITATE

Sunt eligibile pentru a participa la prezentul concurs organizații media de profil, legal constituite și înregistrate în Republica Moldova (forma de înregistrare: ONG, SRL, Societăți pe Acțiuni, Instituții Publice, etc.).

Pentru a fi eligibile să participe în cadrul concursului, organizațiile trebuie să posede experiență și expertiză relevantă în realizarea investigațiilor jurnalistice.

Nu sunt eligibile, persoanele fizice, organizațiile/instituțiile guvernamentale, autoritățile publice, partidele politice, organizațiile religioase, ecologice, caritabile, culturale, sportive, sindicatele, fundațiile.

Condiție obligatorie: Organizațiile aplicante și persoanele cheie din cadrul organizațiilor nu au nicio afiliere politică, nu sunt asociați cu vreun partid politic sau candidat electoral și nu au fost implicați în activități de partizanat politic, inclusiv în cadrul campaniei pentru alegerile prezidențiale din 30 octombrie 2016.

ACTIVITĂȚI ELIGIBILE

Proiectele vor include realizarea investigațiilor jurnalistice cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale în Republica Moldova în perioada anului 2016.

Investigațiile pot fi realizate în formă scrisă, pentru ziare și presa online și/sau în varianta audio și cea TV.

Numărul articolelor sau reportajelor de investigație propuse este la discreția organizațiilor aplicante, dar nu mai puțin de 5. La discreția organizațiilor aplicante, investigațiile pot constitui o serie de articole cu o tematică unică care vizează mai mulți actori sau pot fi articole separate ce abordează mai multe teme, etc.

În propunerile de proiect, organizațiile aplicante vor indica numărul și volumul articolelor și/sau numărul și durata reportajelor preconizate.

Cerințe obligatorii:

- Investigațiile vor viza partidele parlamentare, extraparlamentare și concurenți electorali;
- Investigațiile vor viza minim 3 partide politice sau concurenți electorali;
- Investigațiile vor viza doar anul 2016 (perioada electorală și/sau perioada inter-electorală, la discreția organizațiilor aplicante).

Organizațiile aplicante vor indica, în mod obligatoriu, strategia de promovare a investigațiilor. De exemplu, difuzarea reportajelor video la Postul „X” de televiziune; publicarea articolului în Ziarul „Y” sau pe Portalul „Z”, etc.

Costurile aferente promovării investigațiilor urmează să fie incluse în bugetul proiectului.

În scopul creșterii capacități de implementare a proiectelor, *sunt* acceptate și *încurajate parteneriatele* dintre organizațiile media și jurnaliști independenți.

Investigațiile vor fi realizate în conformitate cu legislația Republicii Moldova, Legea Presei, Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova; *Legea nr. 677 din 21 noiembrie 2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date*; Codul Audiovizualului al Republicii Moldova;

Codul de conduită al radiodifuzorilor; Rezoluția APCE cu privire la etica jurnalistică; alte acte normative relevante.

Dreptul de autor va aparține organizației care va realiza investigațiile. Promo-LEX va avea dreptul să promoveze, de sine stătător, prin intermediul propriilor canale de comunicare, toate materialele de investigație realizate în cadrul proiectului dat, cu indicarea autorilor, sursei și altor date relevante.

ARIA GEOGRAFICĂ

Proiectele propuse vor fi implementate pe teritoriul Republicii Moldova.

GRUPUL ȚINTĂ

Proiectele propuse vor viza partidele politice parlamentare, extraparlamentare și concurenți electorali din Republica Moldova; CEC, autoritățile publice centrale și locale, corpurile diplomatice și organizațiile/structurile internaționale interesate de subiect, cetățenii Republicii Moldova.

PERIOADA DE IMPLEMENTARE & DURATA PROIECTELOR

Proiectele vor fi implementate în perioada aprilie – octombrie 2017.

Durata proiectelor nu va depăși 6 luni.

BUGET, VALOAREA GRANTURILOR

Bugetul total disponibil pentru acest Concurs de grant este de 8000 dolari S.U.A. Bugetul maxim al cererii de grant nu va depăși 8000 dolari SUA.

Asociația Promo-LEX va finanța doar 1 proiect. Asociația Promo-LEX nu este obligată să ofere suma **disponibilă pentru acest Concurs de Grant în lipsa unor propuneri de proiecte relevante.**

Bugetul trebuie să reflecte activitățile proiectului, iar costurile incluse să fie relevante, realiste și bazate pe

prețurile de piață. Descrierea liniilor de buget și modul de calcul al costurilor trebuie să fie suficient de detaliat.

PROCEDURA DE APLICARE

Pentru a participa în cadrul Concursului de Granturi, organizațiile interesate trebuie să depună Dosarul de Aplicare.

Dosarul de aplicare include:

- [Cererea de Grant](#) (Formular tip, format Doc)
- [Bugetul proiectului](#) (Formular tip, format Excel)
- [Chestionar Financiar](#) (Formular tip, format Doc)
- Anexe

Dosarele de aplicare pot fi depuse în limba română sau rusă în format electronic la adresa de e-mail grants@promolex.md. Cererile trebuie completate la calculator. Cererile depuse în alt format nu vor fi examinate.

Data limită de depunere a cererilor de grant este – **27 martie 2017, ora locală 18.00**

Dosarele incomplete sau depuse după data limită, nu vor fi examinate.

Asociația Promo-LEX va confirma printr-un mesaj electronic recepționarea dosarelor de aplicare. În lipsa unui mesaj de confirmare, vă rugăm să contactați persoana de contact și să vă asigurați că cererea de grant a fost recepționată.

EVALUAREA DOSARELOR DE APLICARE

Odată recepționate, dosarele de aplicare vor fi evaluate preliminar pentru a verifica dacă sunt respectate toate cerințele stipulate în termenii de referință. Ulterior, o Comisie de Evaluare, special constituită pentru acest Concurs de Grant, va evalua dosarele de aplicare în baza următoarelor criterii:

- Eligibilitatea solicitantului de grant;

- Caracterul imparțial, apolitic și nonpartizan al proiectului;
- Relevanța proiectului pentru prioritățile Concursului de Grant;
- Relevanța subiectelor abordate în cadrul investigațiilor propuse;
- Complexitatea investigațiilor propuse;
- Strategia de promovare a investigațiilor;
- Impactul proiectului/investigațiilor;
- Bugetul reflectă în mod clar activitățile proiectului și este rezonabil din perspectiva raportului cost-eficiență;
- Expertiza și experiența relevantă demonstrată a solicitantului de grant de a realiza investigații jurnalistice;
- Capacitatea solicitantului de grant de a administra grantul.

Asociația Promo-LEX va anunța rezultatele concursului de grant printr-un mesaj transmis prin poșta electronică tuturor solicitanților de grant, indiferent de decizie.

PENTRU DETALII CONTACTAȚI

Irina Corobcenco
Manager de Granturi
Asociația Promo-LEX
Tel/Fax: (+373 0 22) 450024
e-mail: grants@promolex.md
www.promolex.md

[\[1\] Addendum la cel de al doilea Raport de conformitate privind Republica Moldova, GRECO, 2015](#)

Formularele pot fi descărcate aici:

[Cerere de Grant](#)

[Buget](#)

Chestionar Financiar

